

Arbetsmiljöstandard #3 Lyftoperationer

Syfte/ Omfattning

Standarden omfattar lyftoperationer med maskindriven lyftanordning, inklusive bygghissar. Riskerna är allvarliga och lyftoperationer ska därför alltid planeras och genomföras metodiskt. Standarden ansluter till - och kompletterar - men ersätter inte gällande lagstiftning.

Utsedda personer

- En lyftsamordnare ska utses för att ha det övergripande ansvaret i de fall då flera lyftanordningar används på arbetsplatsen samtidigt. Lyftsamordnaren ska samordna planering och genomförande av lyftoperationer.
- En lyftledare som har det direkta ansvaret att leda specifika lyft som exempelvis samlyft, personlyft ska utses.
- Lastkopplare/signalman med uppgift att koppla lasten på ett säkert sätt och ge signal till föraren av lyftanordningen vid lyftet.

Planering av lyftoperationer

- Lyftanordningar ska ställas upp på anvisad plats där markstabiliteten, eventuella håligheter eller installationer har undersökts i planeringsstadiet. (Markeras exempelvis på APD-plan)
- Lyftsamordnaren ska se till att lyftoperationerna är planerade och att de organiseras och övervakas så att farliga situationer förhindras.

Kompetens/dokumentation/intyg

- Kopior på utbildningsintyg, arbetsgivares skriftliga tillstånd samt senaste besiktningsintyg på lyftanordning ska vara överlämnade till BAS-U eller till lyftsamordnaren.
- Maskin-/Kranföraren ska ha handbok/manual och föreskrivna besiktningshandlingar tillgängliga på arbetsplatsen.
- Om kran eller annan lyftanordning under arbetets gång behöver repareras ska vid behov besiktning utföras igen av en certifierad tredje-part.

Beredning av arbete

- Lyftledaren ska endera integrera lyftoperationen i arbetsberedningen av arbetsmomentet, eller genomföra en arbetsberedning av själva lyftoperationen separat. Riskbedömning/beredning av arbetet ska göras med de som ska utföra arbetet, och dokumenteras, innan arbetet påbörjas.

Under arbete

- Vid lyft med fler än en lyftanordning i området, och därigenom risk för kollision, ska i första hand åtgärder vidtas på lyftanordningarnas styrsystem för att förhindra kollisioner. Tillfällig inaktivering av utrustningen kräver tillstånd från BAS-U eller lyftsamordnare.
- Lyftledare eller annan utsedd ser till att riskzoner är avspärrade och skyltade.
- Den som tillhandahåller lyftutrustning ska se till att kontrollera och underhålla den samt förvara den på ett bra sätt. Lyftutrustning ska förvaras skyddat mot klimatpåverkan och mekanisk nötning.

Referenser: Arbetsmiljöguide #3.1 Planering och genomförande av lyftoperationer.